

Welke voorbehandeling voor een gipsbepleistering op snelbouwsteen?

De referentiedocumenten voor de uitvoering van binnenbepleisteringen – meer bepaald de norm NBN EN 13914-2 en de TV's 199 en 201 – raden aan om een voorbehandeling toe te passen in functie van de waterabsorptie van de ondergrond. Deze informatie wordt echter niet vermeld in de technische fiches van metselstenen van het snelbouwtype, omdat dit niet verplicht is. Niettemin kan een voorbehandeling ook in deze context nodig zijn.

S. Korte, ing., hoofdadviseur, afdeling Technisch advies en consultancy, WTCB

Y. Grégoire, ir.-arch., verantwoordelijke sectorale publicaties, afdeling Publicaties en documentatie, WTCB

Aanbevelingen

Om een duurzame hechting van de bepleistering te bekomen, is het noodzakelijk om de specifieke eigenschappen van de te bepleisteren ondergrond te bestuderen en de eventuele voorbehandeling hierop af te stemmen. Zo moet men bij metselwerk uit snelbouwstenen de **waterabsorptie beproeven**. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de aanbevolen voorbehandeling in functie van het resultaat van de besprenkelingsproef.

Ook de netheid van de ondergrond, zijn fysische karakteristieken en de uitvoeringstoleranties moeten gecontroleerd worden (zie TV 201) en de uitvoeringsomstandigheden

moeten gunstig zijn (bv. geschikte temperatuur en vermijden van wind en directe bezonning). Tot slot moet het eventuele voorbehandelingsproduct zowel verenigbaar zijn met de ondergrond als met het pleister (terug te vinden in de technische fiche van de fabrikant).

Bijzonderheden van snelbouwstenen

Snelbouwstenen behoren tot de geperforeerde bakstenen, waarvan de voorschriften opgenomen zijn in de geharmoniseerde norm NBN EN 771-1 en de Technische Voorschriften PTV 23-003 (zie ook deel 1 van de STS 22). Hun uitvoering wordt beschreven in de TV 271.

Aanbevolen voorbehandeling in functie van het resultaat van de besprenkelingsproef.

Besprenkelingsproef		Frequentie van het betreffende geval	Aanbevolen voorbehandeling ⁽¹⁾ ⁽²⁾
Vaststellingen	Besluit		
<ul style="list-style-type: none"> De druppels worden binnen de 5 seconden geabsorbeerd Donkere verkleuring 	De ondergrond is (sterk) absorberend (en mogelijk heterogeen)	Frequent	Impregneermiddel
<ul style="list-style-type: none"> De druppels worden binnen de 5 à 15 seconden geabsorbeerd Donkere verkleuring 	De ondergrond is matig absorberend (en mogelijk heterogeen)	Frequent	
<ul style="list-style-type: none"> De druppels worden niet geabsorbeerd, maar parelen en lopen van het oppervlak af Weinig kleurverandering 	De ondergrond is weinig of niet-absorberend	Zelden	Hechtprimer

(¹) Tenzij anders voorgeschreven door de pleisterfabrikant.
(²) De voorbehandeling moet uitgevoerd worden volgens de richtlijnen van de fabrikant van het voorbehandelingsproduct.

De wijze waarop snelbouwstenen vervaardigd worden, beïnvloedt de wateropname van de verschillende vlakken. Zo kan er aan de zijvlakken (die de ondergrond vormen voor een bepleistering) een extrusievlak ontstaan, die een meer gesloten structuur vertoont dan het legvlak. Hierdoor zijn deze oppervlakken minder poreus en werken ze eerder waterafstotend. In extreme gevallen kan er zelfs een parelend effect optreden, waarbij de waterdruppels van het oppervlak af rollen. Het is eveneens mogelijk dat de snelbouwstenen binnen eenzelfde wand een verschillende zuigkracht hebben. Ook de aanwezigheid van mortelvoegen draagt bij tot deze heterogeniteit.

Beoordeling van de waterabsorptie

Door het gebrek aan algemene informatie over de waterabsorptie van het zichtvlak van metselwerk uit snelbouwsteen zal de aannemer-stukadoer deze eigenschap ter plaatse moeten controleren vóór de aanvang van de pleisterwerken. Een eenvoudige methode hiervoor bestaat erin om het metselwerk met behulp van een natte borstel of eventueel met de hand te **besprenkelen met water**. Deze proef wordt best op meerdere plaatsen uitgevoerd.

Voorbehandeling van de ondergrond

Om een goede initiële hechting van de bepleistering te bekomen (en eventuele schade te beperken) en een gelijkmatige absorptie van de ondergrond te verzekeren, kan het nodig zijn om de ondergrond vooraf te behandelen. Er zijn verschillende voorbehandelingsproducten op de markt te verkrijgen. We onderscheiden twee types:

- **grondeer- of impregneermiddelen** (eventueel verdund), die aanbevolen worden voor matig tot sterk zuigende ondergronden of voor ondergronden met een heterogeen absorptievermogen. Met deze producten kan een te sterke waterabsorptie (dus het risico op het verbranden van de bepleistering) verminderd worden en kan een meer egale zuigkracht verkregen worden
- **hechtprimers**, die aangewezen zijn voor weinig tot niet-absorberende ondergronden en voor gladde ondergronden. Deze zorgen ervoor dat er zich tussen de aan te brengen bepleistering en de ondergrond een hechtbrug vormt.

Het is belangrijk om op te merken dat de instructies van de fabrikant met betrekking tot het toepassingsgebied van het voorbehandelingsmiddel, de uitvoeringstechniek, de dosering, de eventuele verduunning en de te nemen voorzorgsmaatregelen nauwgezet opgevolgd moeten worden.

Belang van de hechting

Naast de hygrothermische effecten zorgen de krimp- en kruipwerking van de verschillende materialen onvermijdelijk voor spanningen in het muurcomplex. Wanneer de initiële hechting van een gipsbepleistering op metselwerk uit snelbouwsteen te wensen overlaat, kan het pleisterwerk hol gaan klinken wanneer men erop klopt (waardoor er scheuren kunnen ontstaan) of kunnen er zelfs volledige zones losko-

men. Deze schade komt soms pas jaren na de uitvoering aan het licht. Om een duurzaam resultaat te bekomen en eventuele problemen zo veel mogelijk te vermijden, is een **goede initiële hechting dus cruciaal**.

Courant gebruikte gipspleisters moeten beantwoorden aan de specificaties uit de norm NBN EN 13279-1 (zie de [WTCB-Dossiers 2014/2.8](#)). De hechting van het pleister aan een specifieke ondergrond moet beproefd worden volgens de norm NBN EN 13279-2. De resultaten moeten minstens gelijk zijn aan de door de fabrikant gedeclareerde waarde (bepaald in laboratoriumomstandigheden). Hoewel de minimale hechtsterkte 0,1 N/mm² bedraagt, geniet een waarde van 0,2 N/mm² ter plaatse de voorkeur. Tot slot is het aangeraden om gipspleisters aan te wenden die over een technische goedkeuring (ATG) beschikken, omdat hun eigenschappen (bv. de hechting) gecertificeerd zijn en op regelmatige basis gecontroleerd worden in een extern laboratorium. ◆

Dit artikel werd opgesteld in het kader van de Normen-Antenne Afwerkingen.

